

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 11. 1. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2022/00210, PGO-RPMS/2022/00211

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Programová služba: Jednotka

Číslo licencie: TD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnety na preverenie evidované pod č. PGO-RPMS/2022/00210 a PGO-RPMS/2022/00211 smerujúce voči vysielaniu programovej služby Jednotka vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnety na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnené**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu výsledok preverenia podnetu.

T: 23. 1. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 11. 1. 2023

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00210 a PGO-RPMS/2022/00211 zo dňa
24. 10. 2022

Podávateľ: fyzická osoba

Predmet podnetu: Tajomstvo mojej kuchyne

Deň a čas vysielania: 09. 10. 2022 o cca 18:17:15 h a 23. 10. 2022 o cca 18:18:02 h

JSO: -

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: TD/1

Dátum: 2. 1. 2023

OBSAH PODNETU:

„Ďalej uvedené výrazy odvysielala RTVS v reláciách Tajomstvo mojej kuchyne:

25. 9. 2022: *priměřeně, půl hektaru, olejoš, mixneme to, csípős, mekáč, dipík, , jak se cukrujou.*

2. 10. 2022: *čokyňa, slow motion. v pořádku, copánek, doutníček, alkoš, zálusks, bohatě, bitte schön, priměřeně.*

9. 10. 2022: *podľa filingu, yes, ready, povidla, bombery, brouci jsou tady.*

23. 10. 2022: *co dům dal, mixnete, kombo, 4 kulky, vidíme sa, kelovič, supiš, primeřene...*

Okrem toho šéfkuchár G. Kocák pravidelne končí reláciu Tajomstvo mojej kuchyne nespisovným „Vidíme sa*..

Opäť si Vás dovoľím upozorniť, že povinnosť používať v elektronických médiách na území SR slovenský spisovný jazyk stanovuje zákon o štátnom jazyku v § 5 ods. 1 a 2 v spojení s § 11, pričom štátnym jazykom sa rozumie slovenský jazyk v kodifikovanej podobe.

* **Podľa Štvrtej správy** o stave používania štátneho jazyka na území Slovenskej republiky, ktorú vypracovalo MK SR „... *elektronické médiá majú významný vplyv na jazykovú kultúru širokej verejnosti. Potvrďuje to napríklad rozšírenie v súčasnosti masovo používaného nespisovného slovného spojenia „vidíme sa zajtra“ namiesto správneho „uvidíme sa zajtra/dovidenia“, ktorého autormi sú práve redaktori a moderátori.“*

Poznámka Kancelárie RpMS: predmetom monitorovania tejto správy je vysielanie programu *Tajomstvo mojej kuchyne* z dní 9. 10. 2022 a 23. 10. 2022. Ostatné dva programy uvádzané v podaní sú predmetom ďalšej správy.

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (účinný od 1. 8. 2022):

§ 20

Všeobecné povinnosti vysielateľa

„(4) Vysielateľ je povinný

a) zabezpečiť pri vysielaní programov a iných zložiek programovej služby používanie štátneho jazyka, jazykov národnostných menšín a iných jazykov v súlade s osobitnými predpismi, 16)“

Zákon č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku

§ 2

Štátny jazyk a jeho ochrana

(2) Kodifikovanú podobu štátneho jazyka na podnet odborných slovakistických výskumných pracovísk a odborníkov v oblasti štátneho jazyka schvaľuje a zverejňuje Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo kultúry") na svojej internetovej stránke.

(3) Akýkoľvek zásah do kodifikovanej podoby štátneho jazyka v rozpore s jeho zákonitostami je nepripustný.

§5

Používanie štátneho jazyka v niektorých oblastiach verejného styku

(1) Vysielanie rozhlasovej programovej služby 9a) a vysielanie televíznej programovej služby 9b) sa na území Slovenskej republiky uskutočňuje v štátnom jazyku okrem vysielania

a) inojazyčných televíznych programov 9c) alebo iných zložiek televíznej programovej služby s titulkami v štátnom jazyku alebo ktorým bezprostredne predchádza alebo po ktorých bezprostredne nasleduje ich vysielanie v štátnom jazyku,

- b) inojazyčných rozhlasových programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby, ktorým bezprostredne predchádza alebo po ktorých bezprostredne nasleduje ich vysielanie v štátnom jazyku a rozhlasových programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby v regionálnom vysielaní alebo lokálnom vysielaní určených pre príslušníkov národnostnej menšiny vrátane podujatí v priamom prenose,
- c) rozhlasovej programovej služby Rozhlasu a televízie Slovenska určenej na vysielanie kultúrnych a informačných programov do zahraničia, 10)
- d) televíznych a rozhlasových jazykových kurzov a relácií s príbuzným zameraním,
- e) hudobných diel s pôvodnými textami,
- f) rozhlasových programov Rozhlasu a televízie Slovenska v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín, 11)
- g) audiovizuálnych diel alebo zvukových záznamov umeleckých výkonov šírených vysielaním v pôvodnej jazykovej úprave spĺňajúcej požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka, 11a)
- h) audiovizuálnych diel, ktorých dabing v jazyku spĺňajúcom požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka bol vyrobený pred 1. januárom 2008 a ktoré boli odvysielané na území Slovenskej republiky pred 1. januárom 2008,
- i) pôvodných jazykových prejavov jednotlivých osôb v jazyku spĺňajúcom požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka zaradených do spravodajských, publicistických a zábavných televíznych relácií alebo rozhlasových relácií,
- j) podujatia v priamom prenose so simultánnym tlmočením do štátneho jazyka v rámci inojazyčnej relácie.

§11

Spoločné a prechodné ustanovenia

Štátnym jazykom sa na účely § 3 až 8 rozumie slovenský jazyk v kodifikovanej podobe podľa § 2 ods. 2; tým sa nevylučuje používanie inojazyčných nových odborných pojmov, termínov alebo pomenovaní nových skutočností, na ktoré sa ešte neustálil a nekodifikoval v štátnom jazyku vhodný rovnocenný výraz, ako aj používanie nespisovných jazykových prostriedkov, ak ide o ich funkčné využitie, najmä v umeleckej tvorbe a v publicistike.
(<https://www.zakonypreludi.sk/zz/1995-270#p5>)

(Štvrtá správa o stave používania štátneho jazyka na území Slovenskej republiky, ktorú vypracovalo MK SR v roku 2018 znie: „... Niet pochýb o tom, že elektronické médiá majú významný vplyv na jazykovú kultúru širokej verejnosti. Potvrzuje to napríklad rozšírenie v súčasnosti masovo používaného nespisovného slovného spojenia „vidíme sa zajtra“ namiesto správneho „uvidíme sa zajtra/dovidenia“, ktorého autormi sú práve redaktori a moderátori...“
(https://www.culture.gov.sk/wp-content/uploads/2020/02/vlastnymat_na_internet.pdf)

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Program z 9.10.2022

Podnet na preverenie smeroval voči programu *Tajomstvo mojej kuchyne* z dňa 9.10. 2022 o cca 18:17:15 hod. Podávateľ namietal použitie nespisovných výrazov, (cit.): „... Ďalej uvedené výrazy odvysielala RTVS v reláciách *Tajomstvo mojej kuchyne*... podľa *filingu, yes, ready, povidla, bombery, brouci jsou tady*...“

Obsah programu:

„Divácky obľúbená relácia RTVS *Tajomstvo mojej kuchyne* prinesie v novej sezóne na televízne obrazovky hneď niekoľko noviniek. Premiérovú reláciu z ďalšej série uvidia diváci na Jednotke už v nedeľu 30. januára o 18.15 h a okrem skvelých receptov prinesie veľké zmeny v zložení kuchárskeho tímu...“

Relácia Tajomstvo mojej kuchyne sa dlhodobo teší veľkej diváckej popularite. Po odchode Kamily Magálovej sa divákovi počas uplynulého roka prihovárali Robo Papp a Gabo Kocák. Aj napriek skvelým receptom divákovi chýbala v kuchyni ženská ruka a tak sa tvorcovia relácie rozhodli v novej sérii pre zmenu. Po boku šéfkuchára Gaba Kocáka sa každý mesiac objaví dáma, s ktorou budú spoločne pripravovať nové aj tradičné recepty...

(https://www.rtv.s.org/aktualne-oznamy-tlacove-spravy-pr/280817_rtv-s-pripravila-velke-zmeny-v-novej-serii-relacie-tajomstvo-mojej-kuchyne)

Obsah dielu zo dňa 9. 10. 2022:

V monitorovanej časti sú pozvaní dvaja hostia. Každý z nich uvarí jedno jedlo. Henrieta Mičková urobí šalát s červenou repou a bryndzou a Milan Macul'a upeče orechové rezy. Moderátor relácie Gabo Kocák pripraví svoj recept na české svadobné koláče.

Počas trvania programu sme zaznamenali nasledovné výrazy, voči ktorým namietal podávateľ:

- **podľa filingu** (1x) – *fling, feeling* podľa **Slovníka cudzích slov (akademický)** z r. 2005 ide o *cítenie, pocit*:

18:20:40 Gabo Kocák do cesta pridáva smotanu: „*Dáme, uvidíme podľa, podľa, ja to robím tak podľa filingu, ale samozrejme recept nájdete na stránke Tajomstvo mojej kuchyne.*“

- **yes** (1x) – podľa **Google prekladača** z anglického jazyka tento výraz znamená *áno*:

18:21:40 Do mixéra postupne pridávajú suroviny. **Gabo Kocák:** „*Ideme s mliekom,*“ zastaví mixér, „*yes.*“

- **ready** (1x) – podľa **Slovníka cudzích slov (akademický)** z r. 2005 (v športe) ide o zvolanie, že hráč je pripravený na hru; podľa **Google prekladača** z anglického jazyka tento výraz znamená *pripravený*:

18:22:19 Gabo Kocák dá cesto nakysnúť: „*Takže cesto máme pripravené, takto necháme ho nakysnúť, približne, no podľa toho, akú máte doma teplotu. Ja to vždycky robím tak, že na, nastavím si rúru na nejakých 35 stupňov. Do rúry 40-45 minút, ready.*“

- **supiš** (1x) – slovo sa v slovenských slovníkoch nenachádza, zrejme ide o slangový výraz odvodený od hovorového slova *super* – podľa **Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4** (ďalej len **KSSJ 4**) ide o výraz *výborne, vynikajúco*:

- **18:23:35 Gabo Kocák** pridáva maslo do cesta, ktoré Henrieta ručne miesi. **Henrieta Mičková:** „*Dobre, supiš.*“

- **neni** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o subštandardný výraz pre výraz *nie je*:

18:23:35 Gabo Kocák pridáva maslo do cesta, ktoré Henrieta ručne miesi. **Henrieta Mičková:** „*Dobre, supiš.*“

Gabo Kocák: „*Vieš, že masla nikdy neni. Nie je dosť nikdy masla.*“

- **malunké** (1x), **malulinké** (1x) – výrazy sa nenachádzajú v slovenských slovníkoch, v tomto prípade ide o hovorovú zdobeninu, zrejme sú odvodené od slov *malinké; malilinké*:

18:23:43 Gabo ukazuje Henriete, akú veľkosť buchiet má vymodelovať.

Henrieta Mičková: „*Takéto malunké?*“

18:23:55 Gabo Kocák: „*Takže tie moravské sú naozaj takéto priemer, hej takéto, také buchtičky, len také...*“

Henrieta Mičková: „*Také malulinké, že?*“

• **jedne** (1x) – slovo sa v slovenských slovníkoch nenachádza, ale zrejme ide o nárečový výraz odvodený od hovorového slova *jeden* – podľa **KSSJ 4** ide o výraz *vyjadrujúci číslo a počet; tvoriaci celok, celistvý, totožný, ten istý, spoločný*:

18:24:24 Gabo Kocák naplňa buchtu: „*Urobíme si takéto plnené a jedne si spravíme takéto vieš, že bude hore len ten tvaroh a mrvenica.*“

• **bomberka** (1x), **bomberys** (1x) – *bomber, bombera* je podľa **Slovníka cudzích slov (akademický)** z r. 2005 krátka bunda do pásu; v tomto prípade má slovo bomberka iný význam, ide zrejme o vymyslené slovo, odvodené od slova *bombuľa* – podľa **Slovníka slovenských nárečí A – K, L – P** z r. 1994, 2006* ide o guľovitý predmet:

18:26:20 Gabo potiera buchtu vajcom. Gabo Kocák: „*Vezmeš vlastne...*“

Henrieta Mičková: „*Vajíčko.*“

Gabo Kocák: „*Bom, bomberka, bom, bombuľa.*“

Henrieta Mičková: „*Oki, rozumiem.*“

18:30:35 Gabo Kocák: „*Kým sa to všetko spojí, my skontrolujeme naše koláče v rúre. Pozri jak idú, bomberys.*“

• **povidla** (1x), **povidle** (1x) – podľa **Google prekladača** z českého jazyka tento výraz znamená *lekvár*:

18:27:00 Henrieta Mičková zisťuje či je možné dať aj iné plnky, prípadne dať naraz viac plniek: „*A dajú sa aj spojiť tie plnky?*“

Gabo Kocák: „*No jasné... mak a povidla.*“

18:57:20 Záverečné titulky na pravej strane s nepoužitými zábermi z relácie na strane ľavej.
Gabo Kocák: „*Môžete samozrejme aj takéto slivkové... povidle, ale kto chce byť frajer, tak môže aj hruškové.*“

• **cvikle** (2x) – podľa **KSSJ 4** ide o rastlinu s fialovočerveným dužnatým koreňom pestovanú ako zelenina, červená repa (správne vyskloňovaný výraz *cvikla* v nominatívne množného čísla je výraz „*cvikly*“):

18:27:33 Henrieta Mičková predstavuje svoje dnešné jedlo, *cviklové carpaccio*: „*Bude to šalát z pečenej cvikle so zeleným šalátom a s bryndzou... my už máme upečené cvikle.*“

• **co dům dal** (1x) – podľa **Google prekladača** z českého jazyka tento výraz znamená *čo dom dal*, a teda suroviny, ktoré sú v tom momente doma, čo doma máme:

18:28:36 Henrieta Mičková: „*Dá sa to nahradiť aj... aj kozím syrom mäkkým, dá sa to nahradiť fetou, čiže, co dům dal.*“

• **brouci jsou tady** (1x) - podľa **Google prekladača** z českého jazyka tento výraz znamená *chrobáky sú tu*:

18:31:44 Gabo Kocák posýpa koláče práškovým cukrom. „*Heni, pozri, už brouci jsou tady.*“

• **sklerotíše** (2x) – slovo sa v slovenských slovníkoch nenachádza, ide o vymyslené slovo, domnievame sa, že ho autor odvodil od slova *skleróza* – podľa **KSSJ 4** ide o chorobné tvrdenie tkaniva, zabúdanie:

18:32:40 Henrieta už pripravuje *cviklové carpaccio*, do misky ukladá *cviklu*, poleje olivovým

olejom a pokvapká citrónom. **Gabo Kocák:** „*A citrón nedáme?*“

Henrieta Mičková: „*Však už sme dali.*“

Gabo Kocák: „*Jáj, vidíš, sklero... sklerotiše, sklerotiše.*“

- **sce** (1x) , **zo striebrenku** (1x), **možte** (1x), **lem** (1x) - nárečové slová vo význame *ste; môžete, striebrenka; len:*

18:36:27 Gabo Kocák natiera tekutý zlatý prášok na orechy: „*Keby sce nemali doma zlato, možte aj zo striebrenku, ale lem jak garnitúru, nejest' potom, hej? Len srandujem.*“

- **zožral** (1x) - podľa **KSSJ 4** ide o hrubý výraz (o ľuďoch) zjesť, pojesť:

18:42:30 Keď je cesto na plechu a kuchári na to natierajú lekvár a orechovú plnku, **Gabo Kocák** podotkne: „*Ja by som to zožral tak bez, len tak tie orechy.*“

- **žltka** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o vnútornú žltú časť vajca obsahujúcu látky na výživu zárodka (správne vyskloňovaný výraz žltok v nominatívne množného čísla je výraz „žltky“):

- **18:44:44 Miňo Macuľa:** „*Ak nie ste si istí, či sa vám to dobre vyšľahá, tak kludne si môžete spraviť piškótové cesto tak, že si bielka oddelíte od žltkov a vyšľaháte si žltka a bielka zvlášť.*“

- **bielka** (2x) – podľa **KSSJ 4** je *bielok* priehľadná lepkavá tekutina vo vajci, ktorá varením zbelie (správne vyskloňovaný výraz bielok v nominatívne množného čísla je „bielky“). Je možné si ho zameniť s pojmom *bielko*, ktoré je podľa **KSSJ 4** biela časť oka; ale v hovorovej slovenčine sa používa podľa **Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015**, takisto výraz bielko vo význame vaječný bielok:

- **18:44:44 Miňo Macuľa:** „*Ak nie ste si istí, či sa vám to dobre vyšľahá, tak kludne si môžete spraviť piškótové cesto tak, že si bielka oddelíte od žltkov a vyšľaháte si žltka a bielka zvlášť.*“

- **řetízkuje** (1x) - podľa **Google prekladača** z českého jazyka tento výraz znamená retiazkovať, mať tvar retiazky:

18:49:49 Gabo Kocák pri pohľade ako sa orechy ligocú: „*Ale to nejak řetízkuje, či čo to sa tam deje... Uhm, zaujímavé.*“

- **vytunil** (1x) - je slangové slovo, odvodené od slova tuning– podľa **Slovníka cudzích slov (akademický)** z r. 2005 ide o výraz (pri motore) úpravy vzhľadu interiéru, podvozku, výkonu motora a i.:

18:49:59 Gabo Kocák: „*Trošku si to vytu... si to vytunil troška.*“

- **mala som ciťáka** (1x) - podľa (https://www.juls.savba.sk/ediela/frazeologicka_terminologia/) tento výraz patrí medzi slangové frazémy, ktoré používajú príslušníci rôznych sociálnych skupín. Môže ísť o vekovo, pracovne alebo záujmovy odlišené skupiny. Za najdynamickejšiu sa považuje žiacky a mládežnícky slang, k bohatým patrí aj vojenský a športový slang., podľa nás v tomto prípade slovné spojenie *mala som ciťáka* môže znamenať tušila som:

18:53:46 Henrieta Mičková prichádza zo zákulisia s podnosom plným moravských koláčov: „*Tak, mám, mala som dobrého ciťáka..., áno, idem v pravej chvíli, ide koštovka, hej?*“

- **koštovka** (1x) - podľa **KSSJ 4** ide o hovorový výraz pre ochutnávanie, ochutnávku:

18:53:46 Henrieta Mičková prichádza zo zákulisia s táckou plnou moravských koláčov: „*Tak, mám, mala som dobrého ciťáka..., áno, idem v pravej chvíli, ide koštovka, hej?*“

Podávateľ tiež namietal, že šéfkuchár Gabo Kocák končí reláciu *nespisovným* „*Vidíme sa**...“

V našom programe sme tento výraz zaznamenali jedenkrát:

- **vidíme sa** (1x) – je nespisovné slovo, správny výraz je slovo „*uvidieť sa*“ - podľa **KSSJ 4** ide o výraz stretnúť (sa):

18:56:08 Gabo Kocák: „*Priatelja, ďakujeme pekne, že ste boli s nami, majte sa pekne a vidíme sa o týždeň.*“

Spisovný výraz je *uvidíme sa zajtra* alebo *dovidenia*.

Monitorovaný program môžeme na základe jeho obsahu zaradiť medzi publicistickú alebo aj zábavnú reláciu, ktorá je určená najmä pre milovníkov varenia a dobrých receptov.

V monitorovanom programe sme zaznamenali aj výrazy s nespisovnou výslovnosťou, napr. [šlahat'] (7x – šlaháme, vyšlahá, vyšlaháte, vyšlahali, zašlaháme, šlaháte, našlahajú) v rôznych tvaroch a s rôznymi predponami, namiesto spisovnej výslovnosti [š'ahat'], kde sa spoluhláska ľ vyslovuje mäkko.

Zaznamenali sme napríklad aj nespisovný výraz *môžte* (7x) namiesto spisovného tvaru *môžete*, a *môžme* (2x) namiesto spisovného tvaru *môžeme*, pretože ide o tvar prvej a druhej osoby množného čísla od slovesa *môcť*. Nespisovné tvary *môžte*, *môžme* sú frekventovanou chybou, ktorá sa vyskytuje väčšinou v hovorenej reči.

Ďalej sme zaznamenali aj slová alebo výrazy prebraté z iných jazykov, napr. z anglického jazyka *podľa filingu, yes, ready*.

Zaznamenali sme aj hovorové výrazy *neni, koštovka, malunké, malulinké* a nesprávne vyskloňované výrazy *cvikle, žltka a bielka*. Účinkujúci tieto výrazy vo väčšine prípadov opravili do správneho tvaru.

Ďalej sme zaznamenali výraz *zožral* (1x), ktorý zaradíme medzi expresívne slová.

Monitorovaný program nie je spravodajskou reláciou, jej moderátorom je šéfkuchár Gabo Kocák, ktorý si na varenie a pečenie prizval dvoch hostí – herečku Henrietu Mičkovú a cukrára Miňu Macuľu. Výrazy, voči ktorým namietal podávateľ, použili účinkujúci, ktorí nie sú oficiálnymi používateľmi jazyka, čiže diváci môžu podľa nášho názoru od nich očakávať špecifické rečové prejavy rôznej rečovej úrovne. Moderátor používa výrazy príznačné zrejme aj pre prostredie, z ktorého pochádza (nárečové slová *jedne, sce, môžete, zo striebrenku, lem*) alebo aj z prostredia gastronómie. Súčasťou jeho rečového prejavu sú české výrazy, ako aj nemecké či anglicizmy. U herečky Henriety Mičkovovej a Miňu Macuľu, ktorí boli v úlohe hostí, sme zaznamenali nižšiu frekvenciu nevhodných výrazov.

Program využíva najmä hovorový štýl, ktorého znakmi sú situačnosť, dialogickosť a odľahčená, nenútená hovorová forma typická pre bežné dorozumievanie. Týmto atribútom zodpovedá aj používanie nespisovných slangových alebo subštandardných výrazov, výrazov s nespisovnou výslovnosťou, archaizmov alebo výrazov, ktoré používa úzky okruh ľudí alebo nejaká sociálna skupina. Ide o nekodifikovanú formu jazyka, ktorá sa používa v bežnej komunikácii, a ktorému by mohol zodpovedať aj takýto typ relácie aj s ohľadom na to, že slovná zásoba je súhrn všetkých slov, ktoré existujú v jazyku.

Podľa ust. § 11 ods. 1 zákona č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku sa nevylučuje používanie inojazyčných nových odborných pojmov, termínov alebo pomenovaní nových skutočností, na ktoré sa ešte neustálil a nekodifikoval v štátnom jazyku vhodný rovnocenný výraz, ako aj používanie nespisovných jazykových prostriedkov, ak ide o ich funkčné využitie, najmä v umeleckej tvorbe a v publicistike.

V súlade s týmto ustanovením môžeme skonštatovať, že použitím českých výrazov (napr. *povidla, co dům dal, brouci jsou tady, řetízkuje, povidle*) alebo výrazov pochádzajúcich

z angličtiny (*podľa flingu, yes, ready*), slangových výrazov (napr. *vytunil, supíš* alebo *mala som citáka*), alebo vymyslených výrazov (*bomberka, bombers, sklerotíše*) išlo o ich funkčné využitie za účelom rozmanitej konverzácie o varení v publicisticko-zábavnej relácii.

Vzhľadom na vyššie uvedené nedošlo podľa nášho názoru k porušeniu zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

Program z 23.10.2022

Podnet na preverenie smeroval voči programu *Tajomstvo mojej kuchyne* z dňa 23.10. 2022 o cca 18:18:02 hod. Podávateľ namietal použitie nespisovných výrazov, (cit.): „... *co dŕm dal, mixnete, kombo, 4 kulky, vidíme sa, kelovič, supíš, primeřene...*“

Obsah dielu z 23. 10. 2022:

V monitorovanej časti sú pozvaní dvaja hostia. Každý z nich uvarí jedno jedlo. Henrieta Mičková upeče šľavnatý slivkový koláč s makom a Renáta Hečková upeče krehký jablkový koláč. Moderátor relácie Gabo Kocák pripraví jesenný kurací hrniec.

Počas trvania programu sme zaznamenali nasledovné výrazy, voči ktorým namietal podávateľ:

- **míchac** (1x) – nárečový výraz podľa nášho názoru odvodený z výrazu *miešať* - podľa **Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4** (ďalej len **KSSJ 4**) ide o nedokonavý vid pre krúživo (niečim) pohybovať v tekutej alebo sypkej látke:

18:20:04 Henrieta s Gabom začnú pripravovať koláč. **Gabo Kocák:** „*No a už ja čo môžem, míchac, alebo čo mám?*“

- **makovníkos** (3x) - slovo sa v slovenských slovníkoch nenachádza, zrejme ide o vymyslený výraz odvodený od slova „makovník“ – podľa **KSSJ 4** ide o výraz makový koláč: **18:20:26** Henrieta uvedie, že dnes na koláč bude dávať slivky a aj mak. **Gabo Kocák:** „*Makovníkos, makovníkos.*“

Henrieta Mičková: „*No nie je to makovníkos, to uvidíš.*“

- **idze** (1x), **dzeci** (1x), **na dzedzine** (1x) - nárečové slová vo význame *ide; deti; na dedine*:

18:22:20 Gabo Kocák nasype hladkú múku do mixéra: „*Pod' do komôrky... dobre idze.*“

18:26:56 Gabo Kocák pokvapká koláč rumom: „*Wau... pre dzeci, vieš jak dobre spia potom?*“

18:44:17 Gabo komentuje, že nastrúhané jablká mu voňajú ako mušt v detstve, podotkne, že jeho predkovia z jabĺk robili aj víno. **Gabo Kocák:** „*Na dzedzine sa robilo víno z hocičoho, vieš, to...*“

- **pomixuvúvavam** (1x), **mixnete** (1x) - slová sa v slovenských slovníkoch nenachádzajú, podľa nás ide zrejme o vymyslené výrazy odvodené od slova *mixovať* – podľa **KSSJ 4** ide o výraz *miešať* v mixéri (nápoje ap):

18:22:50 Gabo Kocák: „*Dám len, len takto akože pomixuvúvavam.*“

18:31:07 Gabo Kocák vysvetľuje, prečo kuracie mäso pred vložením do polievky opiekol: „*Tá bielkovina, aby sa nevyzrážala do tej omáčky. Ale aj keď sa vyzráža, nič sa nedeje, trošku to mixnete, bude to dobré.*“

- **kombo** (1x) - slovo sa v slovenských slovníkoch nenachádza, zrejme ide o slangový

výraz odvodený od slova *kombinácia* – podľa **KSSJ 4** ide o výraz kombinovanie; jeho výsledok:

18:26:56 Gabo Kocák pokvapká koláč rumom: „*Wau... pre dzeci, vieš jak dobre spia potom?*“

Henrieta sa zasmieje: „*Aj s makom v kope však?*“

Gabo Kocák: „*No hahaha mak, rum, jaké kombo.*“

- **celer** (1x) - podľa (<https://slovníky.lingea.sk/cesko-slovensky/celer>) ide o český výraz *zeler*:

18:29:03 Henrieta navrhne šéfkuchárovi: „*Prvé, čo potrebuješ to sú, tieto, stopkový celer, hej?*“

- **co dům dal** (1x) – podľa **Google prekladača** z českého jazyka tento výraz znamená *čo dom dal*, a teda suroviny, ktoré sú v tom momente doma, čo je doma k dispozícii:

18:30:29 Gabo Kocák: „*Aj papriky, samozrejme všetko, ako sa hovorí, co dům dal.*“

- **štyři kulky** (1x) – podľa **Google prekladača** z českého jazyka tento výraz znamená zdobneninu od slova *gulka*, slovo *štyři* je nesprávne, správny český výraz je *čtyři*:

18:32:53 Henrieta Mičková: „*Dáš nové korenie?*“

Gabo Kocák: „*Dáme také štyri gulky, štyři kulky, tak.*“

- **kelovič** (2x) - slovo sa v slovenských slovníkoch nenachádza, zrejme ide o vymyslený výraz odvodený od slova *kel* – podľa **KSSJ 4** ide o kapustovitú zeleninu pestovanú pre kučeravé listy tvoriace hlavu:

18:34:08 Henrieta Mičková: „*Tuto máš ešte kel, hej?*“

Gabo Kocák: „*Kelovič.*“

Henrieta Mičková: „*Kelovič.*“

- **polievkoidné** (1x) - výraz sa nenachádza v slovníku, podľa nás ide o vymyslený výraz:

18:34:32 Gabo Kocák: „*Čiže aj tá tekutina samozrejme, je to také polievkoidné... hustá polievka*“

- **al dente** (2x) – podľa (<https://www.mykitchendiary.sk/gastronomicky-slovník/>) ide o taliansky termín pre suroviny, ktoré sú správne uvarené. Nerozvarené, mäkké a tzv. “na skus”. Hodnotia sa takto najmä cestoviny a ryža:

18:35:34 Gabo Kocák ochutnáva polievku: „*Zelenina je výborná.*“

Henrieta Mičková: „*Akurátna hej?... na skus alebo ešte trošku viacej ako na skus.*“

Gabo Kocák: „*Na perfektný skus, by som povedal al dente.*“

Henrieta Mičková: „*Al dente.*“

- **akurátna** (1x) – podľa **KSSJ** ide o hovorový výraz pre presný, správny, dôkladný:

18:35:34 Gabo Kocák ochutnáva polievku: „*Zelenina je výborná.*“

Henrieta Mičková: „*Akurátna hej?... na skus alebo ešte trošku viacej ako na skus.*“

- **ted' to má říz** (1x) – podľa (<https://slovníky.lingea.sk/cesko-slovensky/teraz%20to%20m%C3%A1%20%C5%99%C3%ADz>) ide o výraz *teraz* a podľa (<https://slovníky.lingea.sk/cesko-slovensky/%C5%99%C3%ADz>) znamená tento výraz dodať říz čemu (pren.) dodať šťavu čomu, okoreniť, oživiť čo:

18:38:53 Gabo Kocák po dovarení polievky pridá chilli: „*Ted' to má říz.*“

- **supiš** (1x) – slovo sa v slovenských slovníkoch nenachádza, ale zrejme ide o slangový výraz odvodený od hovorového slova *super* – podľa **KSSJ** ide o výraz výborne, vynikajúco:

18:40:46 Prichádza hosť Renáta Hečková a začne s prípravou koláča. Poprosí Henrietu, aby ošúpala jablká a Gabo ich má postrúhať.

18:41:16 Gabo Kocák: „*A na ktorom mám to nastrúhať?*“

Renáta Hečková: „*Najlepšie by bolo na tomto najväčšom... supiš.*“

- **žltka** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o vnútornú žltú časť vajca obsahujúcu látky na výživu zárodka (správne vyskloňovaný výraz žltok v nominatíve množného čísla je výraz „žltky“):

18:43:06 Renáta Hečková: „*A ako posledné pridáme žltky.*“

Henrieta Mičková: „*Žltka, aha.*“

Gabo Kocák žmurkne niekam na stranu: „*Žltky a žltky.*“

Renáta Hečková: „*Žltky.*“

Henrieta Mičková: „*A žltky.*“

- **serkám sa** (1x) – odvodený od slova „*srat*“, ktorý podľa **KSSJ 4** je hrubý výraz pre vypúšťať výkaly, avšak v tomto prípade ide o nespisovné zjemnenie zdrobneniny slova:

18:46:59 Henrieta Mičková dáva vymyšlené cesto do formy a pošepky povie: „*Serkám sa s tým.*“

- **tre** (1x) – ide zrejme o skrátenie slova, nesprávny výraz odvodený od slova „*triet*“ – podľa **KSSJ 4** ide o výraz robiť sypkým, al. kašovitým; drviť, rozomieľať, rozotierať (správne vyskloňovaný je výraz „*trie*“):

18:47:02 Renáta Hečková objasní prečo sa cesto tak ťažšie dáva do formy: „*No trené, lebo sa tre.*“

- **bielka** (5x) – podľa **KSSJ 4** je *bielok* priehľadná lepkavá tekutina vo vajci, ktorá varením zbelie (správne vyskloňovaný výraz bielok v nominatíve množného čísla je „*bielky*“). Je možné si ho zameniť s pojmom *bielko*, ktoré je podľa **KSSJ 4** biela časť oka; ale v hovorovej slovenčine sa používa podľa **Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015**, takisto výraz bielko vo význame vaječný bielok:

18:47:50 Renáta Hečková: „*To je niečo ako keď sa dáva sol' na úvode, keď sa šľahajú bielka, tak ten ocot je podobný ako aj tá sol' a zastaví nám proces.*“

18:47:57 Gabo Kocák: „*My robíme tiež meringue, ale my vlastne vyšlaháme presne ako vravíš, vyšlaháme bielka, bielky...*“

18:48:33 Henrieta Mičková: „*Dáme najskôr bielka...*“

Renáta Hečková: „*Áno, bielka.*“

18:43:12 Renáta Hečková hovorí Henriete: „*A tie bielka kludne môžeš nechávať sem a škrupinky daj tu.*“

- **veľo** (1x) – podľa **Historického slovníka slovenského jazyka z r. 1991 - 2008*** je z východoslovenského nárečia znamená *veľa*:

18:52:52 Gabo Kocák pri krájaní koláča: „*Také veľmi malé trojuholníčky chlapi, hej? Aby ste nemali veľo cukru dneska večer doma, tak len prímerne, jak sa hovorí.*“

- **dneska** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o hovorový výraz *dnes*:

18:52:52 Gabo Kocák pri krájaní koláča: „*Také veľmi malé trojuholníčky chlapi, hej? Aby ste*

nemali veľa cukru dneska večer doma, tak len prímerne, jak sa hovorí.“

- **jak** (2x), **jaké** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o nárečový alebo poetický výraz pre *ako, aké*:
18:52:52 Gabo Kocák pri krájaní koláča: „*Také veľmi malé trojuholníčky chlapi, hej? Aby ste nemali veľa cukru dneska večer doma, tak len prímerne, jak sa hovorí.*“

18:26:56 Gabo Kocák pokvapká koláč rumom: „*Wau... pre dzeci, vieš jak dobre spia potom?*“
Henrieta Mičková: sa zasmie: „*Aj s makom v kope však?*“
Gabo Kocák: „*No hahaha mak, rum, jaké kombo.*“

- **prímerne** (1x) - podľa nášho názoru ide o hlášku, vtipný výrok z rozprávky/ komédie *Byl jednou jeden král* (1954), ktorý označoval všeobecne používanú „mierku“:

18:52:52 Gabo Kocák pri krájaní koláča: „*Také veľmi malé trojuholníčky chlapi, hej? Aby ste nemali veľa cukru dneska večer doma, tak len prímerne, jak sa hovorí.*“

Podávateľ tiež namietal, že šéfkuchár Gabo Kocák končí reláciu *nespisovným* „*Vidíme sa**..

V našom programe sme tento výraz zaznamenali dvakrát:

- **vidíme sa** (2x) – je nespisovné slovo, správny výraz je slovo „*uvidieť sa*“ - podľa **KSSJ 4** ide o výraz *stretnúť (sa)*:

18:39:34 Gabo Kocák: „*Tak, myslím si, že aj nám vychladne koláč a vidíme sa o chvíľočku, ostaňte s nami.*“

18:54:55 Gabo Kocák: „*Priatelja, my však nekončíme, pretože sa vidíme opäť o týždeň a nechajte sa prekvapiť aké dobroty sme si pripravili pre vás.*“
Spisovný výraz je *uvidíme sa zajtra* alebo *dovidenia*.

Monitorovaný program môžeme na základe jeho obsahu zaradiť medzi publicistickú alebo aj zábavnú reláciu, ktorá je určená najmä pre milovníkov varenia a dobrých receptov. Dôležitým aspektom tejto relácie je chuť navariť a zabaviť divákov.

V monitorovanom programe sme zaznamenali aj výrazy s nespisovnou výslovnosťou, napr. [t'je] (2x), namiesto spisovnej výslovnosti [tje], kde sa spoluhláska t vyslovuje tvrdo, pretože ide o zámeno alebo nesprávne vyslovený výraz [o chvíľočku] (1x) namiesto správneho [o chvíľočku], ďalej [kludne] (1x) namiesto správneho výrazu [kľudne] a [vyšlaháme] (2x) namiesto správneho [vyšľaháme].

Zaznamenali sme napríklad aj nespisovný výraz *môžte* (8x) namiesto spisovného tvaru *môžete*, a *môžme* (12x) namiesto spisovného tvaru *môžeme*, pretože ide o tvar prvej a druhej osoby množného čísla od slovesa *môcť*. Nespisovné tvary *môžte*, *môžme* sú frekventovanou chybou, ktorá sa vyskytuje väčšinou v hovorenej reči.

Ďalej sme zaznamenali aj slová alebo výrazy prebraté z iných jazykov, napr. *al dente*. Výraz *al dente* je taliansky výraz, doslovne znamená „do zubov“. Tento termín je používaný na označenie potravín, predovšetkým cestovín a zeleniny ktoré sú varené v takej miere, aby po zahryznutí bola cítiť jemná pevnosť potraviny.

Zaznamenali sme aj hovorové výrazy *dneska*, *akurátna* a nesprávne vyskloňované výrazy *žltka* a *bielka*. Účinkujúci tieto dva výrazy vo väčšine prípadov opravili do správneho tvaru.

Ďalej sme zaznamenali aj skrátené slovo *tre*, takisto výraz *serkám* (1x), ktorý je nespisovnou zdrobneninou od slova *srať*, ktorý zaraďujeme medzi expresívne slová, avšak v tomto prípade bola intenzita výrazu zjemnená zdrobnením slova.

Monitorovaný program nie je spravodajskou reláciou, jej moderátorom je šéfkuchár Gabo Kocák, ktorý si na varenie a pečenie prizval dvoch hostí – herečku Henrietu Mičkovú a cukrárku Renátu Hečkovú. Výrazy, voči ktorým namietal podávateľ, použili účinkujúci, ktorí

nie sú oficiálnymi používateľmi jazyka, čiže diváci môžu podľa nášho názoru od nich očakávať špecifické rečové prejavy rôznej rečovej úrovne. Moderátor používa výrazy príznačné zrejme aj pre prostredie, z ktorého pochádza (nárečové slová *jak, jaké, ve'o, idze, dzeci, na dzedzine, míchac*) alebo aj z prostredia gastronómie. Súčasťou jeho rečového prejavu sú české výrazy, ako aj nemecké či anglicizmy. U herečky Henriety Mičkovicevej a u Henriety Hečkovej, ktoré boli v úlohe hostí sme zaznamenali nižšiu frekvenciu nevhodných výrazov.

Program využíva najmä hovorový štýl, ktorého znakmi sú situačnosť, dialogickosť a odľahčená, nenútená hovorová forma typická pre bežné dorozumievanie. Týmto atribútom zodpovedá aj používanie nespisovných slangových alebo subštandardných výrazov, výrazov s nespisovnou výslovnosťou, archaizmov alebo výrazov, ktoré používa úzky okruh ľudí alebo nejaká sociálna skupina. Ide o nekodifikovanú formu jazyka, ktorá sa používa v bežnej komunikácii, a ktorému by mohol zodpovedať aj takýto typ relácie aj s ohľadom na to, že slovná zásoba je súhrn všetkých slov, ktoré existujú v jazyku.

Podľa ust. § 11 ods. 1 zákona č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku sa nevylučuje používanie inojazyčných nových odborných pojmov, termínov alebo pomenovaní nových skutočností, na ktoré sa ešte neustálil a nekodifikoval v štátnom jazyku vhodný rovnocenný výraz, ako aj používanie nespisovných jazykových prostriedkov, ak ide o ich funkčné využitie, najmä v umeleckej tvorbe a v publicistike.

V súlade s týmto ustanovením môžeme skonštatovať, že použitím českých výrazov (napr. *co dům dal, čtyři kulky, přiměřeně, celer, teď to má říz*) alebo výrazov pochádzajúcich z taliančiny (*al dente*), slangových výrazov (napr. *kombo* alebo *supiš*), alebo vymyslených výrazov (*kelovič, makovníkos, polievkoidné, mixnete, pomixuvávavam*) išlo o ich funkčné využitie za účelom rozmanitej konverzácie o varení v publicisticko-zábavnej relácii.

Vzhľadom na vyššie uvedené nedošlo podľa nášho názoru k porušeniu zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

ZÁVER:

Na základe analýzy programu sa domnievame, že odvysielaním programu *Tajomstvo mojej kuchyne* na programovej službe Jednotka v dňoch 9. 10. 2022 o 18:17:15 h a 23. 10. 2022 o 18:18:02 h podľa nášho názoru, **nedošlo k porušeniu § 20 ods. 4 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

Podnety na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnené.**

Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00210)

Monitorované vysielanie: Tajomstvo mojej kuchyne
Deň vysielania: 09. 10. 2022
Čas vysielania: cca 18:17:15 h
Označenie JSO: -

časový kód je uvádzaný cca:

18:15:00 prebiehajúci program *Hlasovanie hlasujte* www.cenaverejnosti.sk 12

18:15:32 zvukovo-obrazový komunikát *Jednotka*

18:15:43 reklamný blok *Lidl, Billa* / zvukovo-obrazový komunikát *Jednotka*

18:16:45 sponzorské odkazy *decodom, Mäspoma, GoodMills Česko s.r.o.*

18:17:15 začiatok monitorovaného programu *Tajomstvo mojej kuchyne*, zvučka programu. Rozprávačka privíta divákov, dnešných hostí a recepty, ktoré budú pripravovať. Dnešnými hosťami budú herečka Henrieta Mičkovcová a víťaz prvej série cukrárskej šou Pečie celé Slovensko Miňo Macuľa.

18:18:22 Šéfkuchár Gabo Kocák privíta prvého host'a Henrietu Mičkovcovú. Gabo vyhlási, že bol na kurze pečenia moravských koláčov a dnes bude pripravovať svadobné moravské koláče s dvomi plnkami. Henrieta mu pomáha pri pečení, vážia suroviny a miešajú cesto.

18:20:40 Gabo Kocák do cesta pridáva smotanu: „*Dáme, uvidíme podľa, podľa, ja to robím tak podľa flingu, ale samozrejme recept nájdete na stránke Tajomstvo mojej kuchyne.*“

18:21:40 Do mixéra postupne pridávajú suroviny. **Gabo Kocák:** „*Ideme s mliekom,*“ zastaví mixér, „*yes.*“

18:22:19 Gabo Kocák dá cesto nakysnúť: „*Takže cesto máme pripravené, takto necháme ho nakysnúť, približne, no podľa toho, akú máte doma teplotu. Ja to vždycky robím tak, že na, nastavím si rúru na nejakých 35 stupňov. Do rúry 40-45 minút, ready.*“

18:23:35 Gabo Kocák pridáva maslo do cesta, ktoré Henrieta ručne miesi. **Henrieta Mičkovcová:** „*Dobre, supíš.*“

Gabo Kocák: „*Vieš, že masla nikdy neni. Nie je dost' nikdy masla.*“

Henrieta Mičkovcová: „*Nikdy.*“

18:23:43 Gabo ukazuje Henriete, akú veľkosť buchiet má vymodelovať.

Henrieta Mičkovcová: „*Takéto malunké?*“

Gabo Kocák: „*Oni budú trochu väčšie, hej?*“

18:23:55 Gabo Kocák: „*Takže tie moravské sú naozaj takýto priemer, hej takéto, také buchtičky, len také...*“

Henrieta Mičkovcová: „*Také malulinké, že?*“

Gabo Kocák: „*No, no, no.*“

18:24:24 Gabo Kocák naplní buchty: „*Urobíme si takéto plnené a jedne si spravíme takéto vieš, že bude hore len ten tvaroh a mrvenica.*“

18:26:20 Gabo potiera buchty vajcom. **Gabo Kocák:** „*Vezmeš vlastne...*“

Henrieta Mičkovcová: „*Vajíčko.*“

Gabo Kocák: „*Bom, bomberka, bom, bombulka.*“

Henrieta Mičkovcová: „*Oki, rozumiem.*“

18:27:00 Henrieta Mičkovcová zisťuje, či je možné dať aj iné plnky, prípadne dať naraz viac plniek: „*A dajú sa aj spojiť tie plnky?*“

Gabo Kocák: „*No jasné... mak a povidla.*“

18:27:33 Henrieta Mičkovcová predstavuje svoje dnešné jedlo, cviklové carpaccio: „*Bude to šalát z pečenej cvikle so zeleným šalátom a s bryndzou... takže my už máme upečené cvikle.*“

18:28:36 Henrieta Mičkovcová: „*Dá sa to nahradiť aj... aj kozím syrom mäkkým, dá sa to nahradiť fetou, čiže, čo dŕm dal.*“

18:30:35 Gabo Kocák: „*Kým sa to všetko spojí, my skontrolujeme naše koláče v rúre. Pozri jak idú, bomberys.*“

18:30:55 zvukovo-obrazový komunikát. Rozprávačka prečíta suroviny do receptu na moravské svadobné koláče.

18:31:44 Gabo Kocák posýpa koláče práškovým cukrom. „*Heni, pozri, už brouci jsou tady.*“

18:32:40 Henrieta už pripravuje cviklové carpaccio, do misky ukladá cviklu, poleje olivovým olejom a pokvapká citrónom. **Gabo Kocák:** „*A citrón nedáme?*“

Henrieta Mičkovcová: „*Však už sme dali.*“

Gabo Kocák: „*Jáj, vidíš, sklero... sklerotiše, sklerotiše.*“

18:33:52 zvukovo-obrazový komunikát. Rozprávačka prečíta suroviny do receptu na cviklové carpaccio a prečíta súťažnú otázku pre divákov.

18:35:05 Rozprávačka predstaví druhého hosťa – Miňa Macuľa.

18:35:34 Prichádza hosť cukrár Miňo Macuľa. Povie, že pripraví brnianske orechové rezy, keďže je aktuálne obdobie orechov.

18:36:27 Gabo Kocák natiera tekutý zlatý prášok na orechy: „*Keby sce nemali doma zlato, môžete aj zo striebrenku, ale lem jak garnitúru, nejest' potom, hej? Len srandujem.*“

Miňo pripravuje cesto, Gabo mu pomáha s plnkou.

18:42:30 Keď je cesto na plechu a kuchári na to natierajú lekvár a orechovú plnku, **Gabo Kocák** podotkne: „*Ja by som to zožral tak bez, len tak tie orechy.*“

18:44:38 Miňo Macuľa: „*Takže celé vajíčka šlaháme s kryštálovým cukrom do peny, zhruba tých desať minút.*“

18:44:44 Miňo Macuľa: „*Ak nie ste si istí, či sa vám to dobre vyšlahá, tak kľudne si môžete spraviť piškótové cesto tak, že si bielka oddelíte od žĺtkov a vyšlaháte si žĺtka a bielka zvlášť.*“

18:44:57 zvukovo-obrazový komunikát.

Miňo Macuľa: „*Takže vajíčka s tým cukrom sa nám vyšlahali do takejto krásnej hustej peny, pridáme tam vodu... troška zašlaháme.*“ Gabo vytiahne z rúry upečené cesto, na ktoré budú dávať ďalšie vrstvy.

18:45:58 Miňo Macuľa: „*Ešte som zabudol divákovi povedať, keď budete robiť piškótové cesto alebo hocikaké cesto, ktoré šlaháte, tak vajíčka by mali mať izbovú teplotu, lepšie sa vám potom našlahajú.*“

Miňo s Gabom pripraví ešte jeden druh cesta a natrú ho na upečenú časť. Dajú piecť do rúry.

18:47:54 zvukovo-obrazový komunikát.

Koláč je upečený a pripravujú čokoládovú polevu. Na ozdobu dajú vlašské orechy natreté zlatým práškom.

18:49:49 Gabo Kocák pri pohľade ako sa orechy ligocú: „*Ale to nejak řetízkuje, či čo to sa tam deje... uhm, zaujímavé.*“

Miňo Macuľa: „*Takto krásne si tie orechy. Taký babičkin recept.*“

18:49:59 Gabo Kocák: „*Trošku si to vytu... si to vytunil troška.*“

Gabo pripravuje čokoládovú polevu na koláč.

18:52:46 zvukovo-obrazový komunikát. Rozprávačka prečíta suroviny do receptu na brnianske orechové rezy.

18:53:46 Henrieta Mičkovicová prichádza zo zákulisia s podnosom plným moravských koláčov: „*Tak, mám, mala som dobrého ciťáka..., áno, idem v pravej chvíli, ide koštovka, hej?*“ Miňo krája svoj vychladnutý dezert a ponúkne ostatným kúsok na ochutnanie. Gabo s Henrietou mu ponúknu moravský svadobný koláčik. Všetkým veľmi chutí.

18:56:08 Gabo Kocák: „*Priatelica, ďakujeme pekne, že ste boli s nami, majte sa pekne a vidíme sa o týždeň.*“

18:56:49 Rozprávačka prečíta odkazy na recepty webstránke Tajomstvo mojej kuchyne a oboznámi divákov s tým, čo budú Gabo a Henrieta variť na budúci týždeň.

18:57:20 Záverečné titulky na idú pravej strane s nepoužitými zábermi z relácie na strane ľavej.

Gabo Kocák: „*Môžete samozrejme aj takéto slivkové... povidle, ale kto chce byť frajer, tak môže aj hruškové.*“

18:58:00 koniec programu

Sponzorské odkazy *decodom, Mäspoma, GoodMills Česko s.r.o.*

18:58:31 zvukovo-obrazový komunikát *Jednotka*

18:58:35 reklamný blok *Lidl, Planeo, Coop Jednota*

18:59:52 zvukovo-obrazový komunikát *Jednotka*

18:59:57 Správy RTVS

18:59:59 koniec monitorovaného záznamu

Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00211)

Monitorované vysielanie: Tajomstvo mojej kuchyne

Deň vysielania: 23. 10. 2022

Čas vysielania: cca 18:18:02 h

Označenie JSO: -

časový kód je uvádzaný cca:

18:15:00 prebiehajúci upútavka na programy RTVS

18:15:26 *Komunálne krajské voľby 2022* – upútavka na diskusné relácie RTVS/ zvukovo-obrazový komunikát *Jednotka*

18:16:19 zvukovo-obrazový komunikát, reklamný blok *Lidl, Billa/* zvukovo-obrazový komunikát *Jednotka*

18:17:32 sponzorský odkaz *Mäspoma, HYZA, decodom, GoodMills Česko s.r.o.*

18:18:02 **začiatok monitorovaného programu** *Tajomstvo mojej kuchyne*, zvučka programu. Rozprávačka privíta divákov a opíše dnešných hostí a recepty, ktoré budú pripravovať. Dnešnými hosťami budú herečka Henrieta Mičkovicová a cukrárka Renáta Hečková.

18:19:10 Šéfkuchár privíta prvého hosťa Henrietu a oznámi, že budú dnes variť spolu poslednýkrát. Gabo Kocák povie, že bude dnes pripravovať polievku. Henrieta oznámi, že bude piecť šťavnatý slivkový koláč s makom.

18:20:04 Henrieta s Gabom začnú pripravovať koláč. **Gabo Kocák:** „*No a už ja čo môžem, míchac, alebo čo mám?*“

18:20:26 Henrieta uvedie, že dnes na koláč bude dávať slivky a aj mak. **Gabo Kocák:** „*Makovníkos, makovníkos.*“

Henrieta Mičkovicová: „*No nie je to makovníkos, to uvidíš.*“

18:21:40 Gabo pridáva suroviny do mixéra, Henrieta krája slivky.

18:22:20 Gabo Kocák nasype hladkú múku do mixéra: „*Pod' do komôrky... dobre idze.*“

18:22:50 Gabo Kocák: „*Dám len, len takto akože pomixuvávam.*“ Henrieta dá koláč na plech aj so slivkami a makom, navrch dá maslo. Gabo sa prizerá.

18:26:56 Gabo Kocák pokvapká koláč rumom: „*Wau... pre dzeci, vieš jak dobre spia potom?*“

Henrieta Mičkoviová: sa zasmieje: „*Aj s makom v kope však?*“

Gabo Kocák: „*No hahaha mak, rum, jaké kombo.*“

18:27:46 zvukovo-obrazový komunikát. Začnú pripravovať polievku s názvom Jesenný kurací hrniec. Henrieta krája zeleninu, Gabo zatiaľ pripravuje kuracie mäso. Keď ho pripraví, zapne varič a do hrnca naleje olej.

18:29:03 Henrieta Mičkoviová navrhne šéfkuchárovi: „*Prvé, čo potrebuješ to sú, tieto, stopkový celer, hej?*“

18:30:29 Gabo Kocák: „*Aj papriky, samozrejme všetko, ako sa hovorí, čo dŕm dal.*“

18:31:07 Gabo Kocák vysvetľuje, prečo kuracie mäso pred vložením do polievky opiekol: „*Tá bielkovina, aby sa nevyzrážala do tej omáčky. Ale aj keď sa vyzráža, nič sa nedeje, trochu to mixnete, bude to dobré.*“

18:32:53 Henrieta Mičkoviová: „*Dáš nové korenie?*“

Gabo Kocák: „*Dáme také štyri gul'ky, štyri kulky, tak.*“

18:33:36 zvukovo-obrazový komunikát. Polievka sa varí.

18:34:08 Henrieta Mičkoviová: „*Tuto máš ešte kel, hej?*“

Gabo Kocák: „*Kelovič.*“

Henrieta Mičkoviová: „*Kelovič.*“

18:34:32 Gabo Kocák: „*Čiže aj tá tekutina samozrejme, je to také polievkoidné... hustá polievka*“

Polievka je skoro hotová a medzitým sa dopeká koláč v rúre.

18:35:34 Gabo Kocák ochutnáva polievku: „*Zelenina je výborná.*“

Henrieta Mičkoviová: „*Akurátna hej?... na skus alebo ešte trochu viacej ako na skus.*“

Gabo Kocák: „*Na perfektný skus, by som povedal al dente.*“

Henrieta Mičkoviová: „*Al dente.*“

18:38:53 Gabo Kocák po dovarení polievky pridá chilli: „*Ted' to má ríz.*“

18:39:34 Gabo Kocák: „*Tak, myslím si, že aj nám vychladne koláč a vidíme sa o chvíľočku, ostaňte s nami.*“

18:39:39 zvukovo-obrazový komunikát. Rozprávačka prečíta suroviny do receptu na polievku a predstavuje nového host'a cukrárku Renátu Hečkovú. Dnes upečie Krehký jablkový koláč.

18:40:46 Prichádza hosť Renáta Hečková a začne s prípravou koláča. Poprosí Henrietu, aby ošúpala jablká a Gabo ich má postrúhať.

18:41:16 Gabo Kocák: „*A na ktorom mám to nastrúhať?*“

Renáta Hečková: „*Najlepšie by bolo na tomto najväčšom... supiš.*“

18:43:06 Renáta Hečková: „*A ako posledné pridáme žĺtky.*“

Henrieta Mičkoviová: „*Žĺtka, aha.*“

Gabo Kocák žmurkne niekam na stranu: „*Žĺtky a žĺtky.*“

Renáta Hečková: „*Žĺtky.*“

Henrieta Mičkoviová: „*A žĺtky.*“

18:43:12 Renáta Hečková hovorí Henriete: „*A tie bielka kludne môžeš nechávať sem a škrupinky daj tu.*“

Renáta v mixéri vypracuje cesto a dá ho na plech.

18:44:17 Gabo komentuje, že nastrúhané jablká mu voňajú ako mušt v detstve, podotkne, že jeho predkovia z jablák robili aj víno. **Gabo Kocák:** „*Na dzedzine sa robilo víno z hocičoho,*

viš, to...“

18:44:59 Gabo Kocák: „*Cítim sa jak v Medzeve.*“ Henrieta sa ho opýta, či je z Medzeva. On pritaká, ona povie, že je to nemecké mestečko. **Gabo Kocák** povie niečo nezrozumiteľne nemecky.

18:46:59 Henrieta Mičková dáva vymiesené cesto do formy a pošepky povie: „*Serkám sa s tým.*“

18:47:02 Renáta Hečková objasní prečo sa cesto tak ťažšie dáva do formy: „*No trené, lebo sa tre.*“

Následne Renáta predstaví metódu vrchnej časti koláča na spôsob meringue.

18:47:50 Renáta Hečková vysvetľuje, prečo dáva ocot do bielkov: „*To je niečo, ako keď sa dáva soľ na úvode, keď sa šľahajú bielka, tak ten ocot je podobný ako aj tá soľ a zastaví nám proces.*“

18:47:57 Gabo Kocák: „*My robíme tiež meringue, ale my vlastne vyšľaháme presne ako vraviš, vyšľaháme bielka, bielky...*“

18:48:33 Henrieta Mičková: „*Dáme najskôr bielka...*“

Renáta Hečková: „*Áno, bielka.*“

18:49:25 zvukovo-obrazový komunikát. Na vychladnuté cesto Henrieta rozotiera postrúhané jablká a Renáta natiera meringue. Nakoniec dá ešte koláč piecť do rúry.

18:51:54 zvukovo-obrazový komunikát. Rozprávačka prečíta suroviny do receptu na krehký jablkový koláč. Záber na kuchynský pult, kde sú položené obidva koláče, Henrietin slivkový aj Renátin jablkový. Rozhodnú sa ich ochutnať.

18:52:52 Gabo Kocák pri krájaní koláča: „*Také veľmi malé trojuholníčky chlapi, hej? Aby ste nemali veľa cukru dneska večer doma, tak len príměreně, jak sa hovorí.*“

Degustujú dnešné koláče a sú z obidvoch nadšení.

18:54:55 Gabo Kocák: „*Priatelja, my však nekončíme, pretože sa vidíme opäť o týždeň a nechajte sa prekvapiť, aké dobroty sme si pripravili pre vás.*“

18:55:08 zvukovo-obrazový komunikát. Rozprávačka prečíta suroviny do receptu na Šťavnatý slivkový koláč s makom. Prečíta súťažnú otázku a odkazy na recepty webstránke Tajomstvo mojej kuchyne.

18:56:54 Rozprávačka predstaví divákovi budúceho host'a Karin Hajdu.

Záverečné titulky na idú pravej strane s nepoužitými zábermi z relácie na strane ľavej.

18:58:00 koniec programu

Sponzorské odkazy, *Mäspoma, Hyza, decodom, GoodMills Česko s.r.o.*

18:58:31 zvukovo-obrazový komunikát *Jednotka*

18:58:35 reklamný blok *Lidl, Mercedes-Benz, Hospodárske noviny*

18:59:56 zvukovo-obrazový komunikát *Jednotka*

18:59:59 koniec monitorovaného záznamu